

Norsk Folkehjelp

Fagbevegelsens solidaritetsorganisasjon

Solidaritet med Rwandas kvinner

Norsk Tjenestemannslag

Statusrapport 2019

TUSEN TAKK FOR SOLIDARITETS-SAMARBEIDET

Norsk Folkehjelps slagord er *Solidaritet i praksis*. Å ha en samarbeidspartner som Norsk Tjenestemannslag (NTL), som bygger på de samme verdiene som oss, er viktig for å kunne nå de målene vi setter oss og for å motivere oss til å gjøre et godt arbeid.

Vi er stolt av og setter stor pris på det langsiktige samarbeidet med NTL. Gjennom samarbeidsavtalen (2018–2021) støtter forbundet vårt Norad-finansierte arbeid med å bekjempe kjønnsbasert vold i Rwanda. Støtten til det som er et stort problem for mer enn en tredel av kvinnene i Rwanda utløser nye midler fra Norad, og sammen står vi så mye sterkere i dette viktige arbeidet.

Gjennom den langsiktige samarbeidsavtalen bidrar dere til at våre partnerorganisasjoner oppnår positive endringer på vegne av gruppene de representerer. De jobber for å få slutt på kjønnsbasert vold og endre de tradisjonelle kjønnsrollemønstrene. Dette gjøres blant annet gjennom kvinneforum, radiosendinger og i samlinger hvor par kan diskutere utfordringene sine med andre. Det at mann og kvinne kan diskutere utfordringer knyttet til kjønnsbasert vold og sammen finne gode løsninger, er noe vi har jobbet med lenge og som vi ser gode resultater av.

NTL har egne døråpnere for solidaritetsarbeidet, og de har bidratt til at arbeidet i Rwanda har blitt godt kjent i forbundet. I tillegg har NTL i 2019 gjennom sine foreninger og avdelinger gitt støtte til både Rwanda og andre av våre prosjekter.

Vi takker Norsk Tjenestemannslag for solidariteten og engasjementet, og ser fram til videre samarbeid.

Henriette Killi Westhrin
generalsekretær, Norsk Folkehjelp

Norsk Folkehjelp er fagbevegelsens humanitære solidaritetsorganisasjon. Vi jobber med internasjonalt utviklingsarbeid, sanitet og redningstjeneste, humanitær mine- og eksplosivrydding og flyktning- og integreringsarbeid. Norsk Folkehjelp har rundt 13 200 medlemmer i Norge, og 2300 ansatte i 40 land.

NORSK FOLKEHJELP OG NTL I RWANDA

I 2019 er det 25 år siden folkemordet i Rwanda, der mer enn 800 000 mennesker ble drept. Norsk Folkehjelp har vært engasjert i landet like lenge. I årene som etterpå har vi sett stor vilje til forsoning mellom folkegruppene, og dette har vist seg gjennom enorme sosiale og politiske endringer. Men det kollektive traumet er ennå ikke glemt.

I en tid hvor hatefulle ytringer, fremmedfrykt og diskriminering er på frammarsj i store deler av verden, er det viktigere enn noen gang å bli minnet på hvordan folkemordet var mulig. Ved å spørre oss selv hvordan dette kunne skje, vil vi kunne finne svar på hvordan vi kan forhindre framtidige forbrytelser mot menneskeheten.

I dag skiller Rwanda seg ut fra de andre landene i regionen. Landet har klart å reise seg fra ruinene og bygge en felles nasjonal

identitet hvor alle først og fremst identifiserer seg som rwandere, uavhengig av etnisitet. Økonomisk vekst, modernisering og gode internasjonale relasjoner står høyt på myndighetenes dagsorden.

På landsbygda er det fortsatt jordbruk som dominerer folks liv. Selv om andelen som lever under fattigdomsgrensa har gått ned, strever de fleste fortsatt med å få endene til å møtes. Hvis folk ikke har tilgang til makt og mulighet til å påvirke egne liv, øker ulikheten.

25 år etter folkemordet er det fremdeles flere kvinner enn menn i landet. Kvinnene er også i flertall i parlamentet. Men på tross av at kvinnene har styrket sin stilling, blir mange av dem fortsatt utsatt for kjønnsbasert vold.

De seks partnerne som NTL støtter i Rwanda gjør en stor innsats for å løfte fram de mest sårbare gruppene – kvinner, barn, funksjonshemmede og minoriteter. Stikkord er demokratisering, ytringsfrihet, folkelig deltakelse og bekjempelse av kjønnsbasert vold.

Utgitt av: Norsk Folkehjelp
Layout og tilrettelegging: Kirsti Knudsen
Foto: Norsk Folkehjelp | **Trykk:** LO Media

BEDRE RETTSSIKKERHET FOR FOLK I DISTRIKTENE

Takket være mobile klinikker har det vært mulig å nå ut til avsidesliggende områder i Rwanda som ellers ikke ville fått juridisk hjelp. Særlig har dette vært nyttig i saker som omfatter kjønnsbasert vold (GBV).

Klinikkene har kommet i stand på initiativ fra Norsk Folkehjelps partnerorganisasjon RWAMREC i Rulindo-distriktet. Organisasjonen klarte å overbevise og mobilisere politi, rettsapparat, sosialarbeidere og landmålere til å samle seg om en mobil tjeneste for å nå folk på landsbygda.

Initiativet har løst et stort antall saker som inkluderer kjønnsbasert vold – saker som ellers ikke ville ha fått noen løsning på grunn av geografisk beliggenhet eller folks mangel på informasjon om hvordan de kan gå fram. Det har også ført til at ledere som har ansvaret i slike saker har blitt tvunget til å oppfylle pliktene sine.

GODE RESULTATER

Tiltaket startet i forbindelse med aktiviteter knyttet til 2017-kampanjen *16 days of activism on violence against women*. Norsk Folkehjelps rolle var å få i gang diskusjoner blant partnerorganisasjonene om fruktbare måter å gjennomføre kampanjen på. Vi kom med forslag om mobile klinikker som et virkemiddel for å løse folks problemer. RWAMREC meldte sin interesse for å gjennomføre et pilotprosjekt før det eventuelt skulle videreføres av andre partnere i deres respektive områder.

Erfaringen viste at pilotprosjektet ga gode resultater når folk slapp å gå via de normale kanalene for å oppnå rettferdighet. RWAMREC bestemte seg derfor for å legge denne aktiviteten inn i planene for 2018, og organiserte tre mobile klinikker dette året.

Som et resultat av dette fikk befolkningen informasjon om hvor de skulle henvende seg hvis de ble utsatt for seksuell og kjønnsbasert vold. De fikk telefonnumrene til personer på distriktsnivå som

Takket være de mobile klinikkene har folk på landsbygda fått juridisk hjelp til å løse et stort antall saker, også mange som dreier seg om kjønnsbasert vold.

kunne hjelpe dem, for eksempel i nødssituasjoner. Programmet bidro til å mobilisere befolkningen til å delta i arrangementene, og til å overbevise de lokale lederne om at det var viktig å stille ansatte i de ulike tjenestene til rådighet.

Et uventet resultat var at noen av de personene som ønsket at saken deres skulle behandles konfidensielt, fikk anledning til å møte offentlig ansatte under fire øyne, enten i egne hjem eller på rådgivernes kontor.

FAKTA OM RWANDA

Styreform: **Republikk**
 Hovedstad: **Kigali**
 Flateinnhold: **26 338 km² (på størrelse med Hedmark fylke)**
 Folketall: **12,2 millioner (Norge 5,4)**
 Religion: **Protestanter (49,5 %), katolikker (43,7 %), andre kristne (4,5 %), muslimer (2 %)**
 Gjennomsnittsalder: **19,2 år (Norge: 39,34)**
 Forventet levealder: **64,5 år (Norge: 82)**
 Innbyggere under 14 år: **41 % (Norge: 15 %)**
 Fødselsrate: **29,8 pr. tusen (Norge: 12,2)**
 BNP pr. innbygger: **2100 USD (Norge: 72 100 USD)**

VIKTIG Å FÅ SIN STEMME HØRT

Norsk Folkehjelps partnerorganisasjoner i Rwanda gjør en stor innsats for å endre samfunnet til det bedre for befolkningen. En viktig del av dette er å bli hørt i den offentlige debatten. Her er noen aktiviteter fra det siste året:

Partnerorganisasjonen **Profemmes Twese Hamwe** iverksatte offentlige radiodebatter for å få likestillingstiltak og bekjempelse av kjønnsbasert vold inn i planlegging og budsjettarbeid på distriktsnivå. Representanter for innbyggerne framførte sine ønsker for de lokale lederne, som godtok forslagene og lovte å øke budsjettet på disse områdene.

COPORWA tok til orde for å bedre situasjonen for urfolk og sørge for anstendige boforhold. De fikk med seg lederne i Nyaruguru-distriktet ut til urfolkenes områder, slik at de selv kunne se hvordan det sto til og dermed gjøre noe for å forbedre forholdene. Parallelt arrangerte COPORWA et møte på nasjonalt nivå og la fram bevis i form av en video om urfolkenes levestandard. Ved starten av 2019 var det bygd 17 nye hus, og 132 var renovert. Det er gitt løfter om at dette arbeidet skal fortsette inntil alle som trenger det har fått et tilfredsstillende sted å bo.

Partnerorganisasjonene **Tubibe Amahoro** og **AJPRODHO** tok initiativet til offentlige diskusjoner i lokalradioene om landloven og relaterte kjønnskonflikter. Hovedsaken var de manglende rettighetene kvinner i samboerskap har, og hvordan de risikerer å miste alt etter et brudd. Debatten medvirket til at både kvinner og menn fikk større bevissthet om den nylig vedtatte familieloven,

og kvinnene ble styrket i sin mulighet til å kreve sin rettmessige del av eiendeler eller landområder i tilfelle samlivsbrudd.

Profemmes Twese Hamwe og **RWN** organiserte debatter om den nye familieloven i sine respektive områder. Hovedendringen – som er blitt gjenstand for stor diskusjon – er at begge ektefellene på lik linje nå er ansvarlig for driften av husholdningen.

AJPRODHO gjennomførte debattprogrammer på radio om tiltak for å forebygge kjønnsbasert vold, og deltakerne fikk fremme sine synspunkter på hva som mangler i dette arbeidet.

BESTILL ET ENGASJERENDE FOREDRAG

Våre to døråpnere Harald Borgerud og Inger Elin Utsi kommer gjerne til deg for å fortelle hvordan NTL og Norsk Folkehjelp sammen bidrar til å bekjempe vold mot kvinner i Rwanda.

Kontaktinformasjon:

Harald Borgerud, tlf.: 958 98 053, e-post: harald.borgerud@nav.no
Inger Elin Utsi, tlf.: 907 90 626, e-post: inger.e.utsi@uit.no

GI DITT BIDRAG

NTL har sin egen innsamlingsaksjon for Rwanda, og organisasjonsleddene oppfordres til å bidra økonomisk her:
<https://minaksjon.folkehjelp.no/norsk-folkehjelp/3-3970>

FÅ INFORMASJON

Gå inn på www.ntl.no. For spørsmål og informasjon, kontakt: Anita Busch i NTL, tlf.: 456 65 118, e-post: ab@ntl.no eller Are Stranden i Norsk Folkehjelp, tlf.: 911 33 226, e-post: arest@npaid.org

FØLG OSS

facebook.com/folkehjelp
twitter.com/norskfolkehjelp
Norsk Folkehjelp
PB 8844 Youngstorget
0028 OSLO. Tlf. 22 03 77 00
www.folkehjelp.no